

EBA/GL/2026/01

9. jaanuar 2026

Suunised,

milles täpsustatakse määruse (EL)
nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 18
osutatud tegevuste kindlaksmääramise
kriteeriumid

1. Järgimis- ja teatamiskohustused

Suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010¹ artikli 16 kohaselt väljastatud suuniseid. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused tegema kõik endast oleneva, et suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) seisukoht asjakohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis ehk kuidas tuleks liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Suuniste adressaadiks olevad määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõikes 2 määratletud pädevad asutused peaksid suuniseid järgima, kaasates need sobival viisil oma järelevalvetavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi) ka siis, kui suunised on ette nähtud eelkõige finantseerimisasutustele.

Teatamiskohustus

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama hiljemalt 04.05.2026 EBA-le, kas nad järgivad või kavatsevad järgida neid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui selleks tähtajaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleb saata EBA veebilehel avaldatud vormil, märkides viite EBA/GL/2026/01. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitada oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb EBA-le teatada.
4. Kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated EBA veebilehel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

2. Sisu, kohaldamisala ja mõisted

Sisu

5. Käesolevates suunistes täpsustatakse kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõikega 5 selle määruse artikli 4 lõike 1 esimese lõigu punktis 18 osutatud tegevuste kindlaksmääramise kriteeriumid määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 18 määratletud abiettevõtja (edaspidi „abiettevõtja“) kindlaksmääramiseks.

Kohaldamisala

6. Suuniseid kohaldatakse vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 esimese osa II jaotises sätestatud kohaldamistasemele.
7. Suuniseid kohaldatakse seoses mis tahes ettevõtja kvalifitseerimisega „abiettevõtjaks“ vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 esimese lõigu punktile 18.

Adressaadid

8. Suunised on adresseeritud määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 punkti 2 alapunktides i ja viii määratletud pädevatele asutustele, määruse (EL) 2023/1114 artikli 3 lõike 1 punktis 35 määratletud pädevatele asutustele ja määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõikes 1 määratletud finantseerimisasutustele.

Mõisted

9. Kui ei ole sätestatud teisiti, on käesolevates suunistes kasutatud mõistetel sama tähendus kui määruses (EL) nr 575/2013, direktiivis 2013/36/EL ja direktiivis 2013/34/EL kasutatud ja määratletud mõistetel.

3. Rakendamine

Kohaldamise alguskuupäev

10. Suuniseid kohaldatakse alates 04.05.2026.

4. Suunised abiettevõtjate kohta

4.1. Üldsätted

11. Ettevõtjat ei tohiks käsitada abiettevõtjana, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - a. ta on pelgalt tööstusvaldusettevõtja, väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja, direktiivi 2009/138/EÜ artikli 212 lõike 1 punktis f määratletud kindlustusvaldusettevõtja või selle direktiivi artikli 212 lõike 1 punktis g määratletud segakindlustusvaldusettevõtja, välja arvatud juhul, kui segakindlustusvaldusettevõtjal on tütaretevõtjast finantsinstitutsioon; või
 - b. ta kuulub juba määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktide 3, 26 ja 27 kohase krediitdiasutuse või investeerimisühingu, finantseerimisasutuse või finantssektori ettevõtte määratluse alla muul põhjusel kui abiettevõtjana tegutsemise tõttu.
12. Abiettevõtjat, kes kuulub finantsinstitutsiooni konsolideeritud alusel, tuleks käsitada nagu mis tahes muu ettevõtja abiettevõtjat.

4.2. Kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks tegevused, mida käsitatakse panganduse otsese laiendusena vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 18 alapunktile a

13. Direktiivi 2013/36/EL I lisa punktides 1, 2 ja 6 osutatud põhiliste pangandusteenuste väärtusahela jaoks olulisi tegevusi tuleks käsitada panganduse otsese laiendusena. Need tegevused hõlmavad järgmist:
 - a. äri- või eluasemelaenude või -hoiuste vahendamine;
 - b. laenude teenindamine, sh kui seda teostavad krediidihaldajad direktiivi (EL) 2021/2167 artikli 3 lõike 8 tähenduses;
 - c. finantsinstitutsiooni või finantseerimisasutuse üksiklientide krediidivõimelisuse hindamine;
 - d. võlgade sissenõudmine;
 - e. tagatise hindamine;
 - f. sundtäitmise kaudu omandatud varade omandamine, omamine, haldamine ja likvideerimine; ning

- g. laenuvahendus ja -jaotus uudsete kanalite kaudu, nt ühisrahastusteenused, kasutajatevahelised platvormid või turul laenamine, kui need tegevused toetavad laenuandmist.
14. Punktides a–f loetletud tegevusi tuleks käsitada panganduse otsese laiendusena ainult juhul, kui neid osutatakse peamiselt finantsinstitutsioonidele või finantseerimisasutustele või nende huvides.

4.3. Kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks tegevused, mida käsitatakse panganduse abiteenustena vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 18 alapunktile b

Üldkriteeriumid

15. Tegevus tuleks määratleda panganduse abiteenusena, kui see kas toetab või täiendab direktiivi 2013/36/EL I lisa punktides 1–12, 15, 16 ja 17 ning direktiivi 2014/65/EL I lisa A või B jaos loetletud mis tahes teenuse või tegevuse osutamist finantsinstitutsiooni või finantseerimisasutuse poolt seoses direktiivi 2014/65/EL I lisa C jaos loetletud finantsinstrumentidega või tugineb sellisele teenusele või tegevusele („toetab, täiendab pangandust või tugineb sellele“).
16. Et hinnata, kas tegevused on panganduse abiteenused, peaks punktis 15 esitatud kriteeriumide alusel tehtav hinnang:
- a. piirduma selliste abiettevõtjate tegevusega, kelle suhtes tuleb või võib kohaldada usaldatavusnõuete kohast konsolideerimist vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklitele 11 ja 18 ning määruses (EL) 2022/676 esitatud kriteeriumidele; see hõlmab emaettevõtjaid, tütarettevõtjaid ja ühiskokkuleppeid ning muid määruse (EL) nr 575/2013 artikli 18 lõigetes 3 ja 5 ning lõike 6 punktides a ja b sätestatud olukordi; ning
 - b. olema koostatud, võttes arvesse vastava tegevuse ning punktis 15 osutatud finantsinstitutsiooni või finantseerimisasutuse tegevuse vahelise sideme või seose asjakohasust.

Toetab pangandust

17. Punkti 15 kohaldamisel toetab tegevus pangandust, kui see parandab oluliselt pangandusprotsesside tõhusust ja tulemuslikkust või võimaldab või hõlbustab pangandustoodete ja/või -teenuste osutamist klientidele. Selliste tugiteenuste osutamist kontserni teistele abiettevõtjatele tuleks käsitada kaudse toena.
18. Ilma et see piiraks punkti 17 kohaldamist, tuleks järgmisi tegevusi käsitada panganduse tugiteenustena:

- a. tegevustugi, näiteks protsesside optimeerimine ning taristu arendamine ja hooldus;
- b. kliendisuhete tugi, näiteks klientide ja panga vahelise suhtluse hõlbustamine (nt klienditeeninduse platvormid);
- c. riskijuhtimise ja regulatiivsete nõuete täitmise tugi;
- d. strateegia- ja konkurentsialane tugi, näiteks turu-uuringud, suurandmete analüüs, innovatsioon ja digiüleminek või turundustegevus;
- e. *back-office*'i teenused ja haldustugi, näiteks personalijuhtimine või dokumendihaldus.

Täiendab pangandust

19. Punkti 15 kohaldamisel täiendab tegevus pangandust, kui:
- a. see võimaldab kontserni kuuluval finantsinstitutsioonil või finantseerimisasutusel konkreetsete turustus- ja turunduskanalite kaudu laiendada oma pangateenuste ja -toodete pakkumist ettevõtja klientidele; või
 - b. ettevõtja pangandusvälised teenuseid ja tooteid pakutakse konkreetsete turustus- ja turunduskanalite kaudu kontserni kuuluva finantsinstitutsiooni või finantseerimisasutuse klientidele.
20. Hinnates seda, kas tegevus täiendab pangandust, tuleks tugineda objektiivsele ja faktilisele hinnangule ning mitte finantsinstitutsiooni või finantseerimisasutuse või ettevõtja abstraktsele võimalusele pakkuda oma teenuseid ja tooteid samale kliendibaasile.

Tugineb pangandusele

21. Punkti 15 kohaldamisel tugineb tegevus pangandusele, kui:
- a. tegevuse teostamine sõltub olulisel määral kontserni kuuluva finantsinstitutsiooni või finantseerimisasutuse pakutavatest asjaomastest pangandustoodetest või -teenustest (nt „tunne oma klienti“ teenused, laenuaotluste haldamine, krediidiriski hindamine); sellega seoses peaks hindamine hõlmama operatiiv- ja personalisõltuvust; või
 - b. tegevuse raames tuginetakse toodete pakumisel või teenuste osutamisel olulisel määral kontserni kuuluva finantsinstitutsiooni või finantseerimisasutuse poolsele rahastusele. Finantsinstitutsioonid ei peaks arvesse võtma mitte ainult ettevõtja saadavat rahastust, vaid hindama ka mis tahes selgesõnalise rahastamiskohustuse olemasolu.

Kasutusrent

22. Käesolevate suuniste kohaldamisel peaks kasutusrent lähtuma rendilepingust, millega ei kanta rentnikule sisuliselt üle kõiki renditud vara omandiõigusega seotud riske ja hüvesid.
23. Vastavalt punktides 15–21 sätestatud üldkriteeriumidele tuleks kasutusrenditegevust pidada panganduse abiteenuseks järgmistes näitlikes olukordades:
- a. varade kasutusrenti pakutakse kontsernisestele või -välistele finantsinstitutsioonidele või finantseerimisasutustele (nt hoonete või ruumide kasutusrent);
 - b. varade kasutusrenti täiendavad pangandustoodete või -teenuste korduv pakkumine ja müük liisinguvõtjale kontserni kuuluva finantsinstitutsiooni või finantseerimisasutus poolt (nt arvelduskonto- või makseteenused); või
 - c. varade kasutusrent sõltub olulisel määral pangandustegevusest, sh olukorrad, kus ettevõtja:
 - i. tugineb olulisel määral asjaomastele pangatoodetele või -teenustele, mida pakub kontserni kuuluv finantsinstitutsioon või finantseerimisasutus; nt kui i) lepingute algatamine ja töötlemine tugineb kontserni kuuluva finantsinstitutsiooni või finantseerimisasutuse tehtud krediidiriski hindamisele või kui ii) kasutusrendimaksete kogumist (või mis tahes kasutusrendinõuete või alusvara sissenõudmise meetmeid) haldab kontserni kuuluv finantsinstitutsioon või finantseerimisasutus; või
 - ii. tugineb olulisel määral kontserni kuuluvate finantsinstitutsioonide või finantseerimisasutuste pakutavale rahastusele.

Vara omamine või haldamine

24. Vastavalt punktides 15–21 sätestatud üldkriteeriumidele tuleks vara omandamist või haldamist käsitada panganduse abiteenustena järgmistes näitlikes olukordades:
- a. selline tegevus toetab pangandust, sh olukorrad, kus:
 - i. ettevõtja omavat või hallatavat vara kasutatakse pangandustegevuse toetamiseks (nt pangafiliaalid või peakontorid); või
 - ii. ettevõtja vara omandiõigus tuleneb otseselt pangandustegevusest;
 - b. selline tegevus täiendab pangandust, sh olukorrad, kus:
 - i. ettevõtte turustab oma klientidele aktiivselt täiendavaid pangatooteid või -teenuseid (nt hüpoteegid), mis toetavad kontserni ristmüügistrateegiat;

- ii. kontserni kuuluvad finantsinstitutsioonid või finantseerimisasutused pakuvad ja müüvad oma klientidele aktiivselt investeringuid või investeerivad klientide hallatavaid varasid sellistesse kinnisvarafondidesse, mille vara haldab suures osas ettevõtja; või
 - iii. ettevõtja varahaldusteenuseid (nt klientide investeerimisobjektide haldamine) turustatakse pangandusteenust (nt portfelli valitsemist) täiendava teenusena;
- c. selline tegevus tugineb olulisel määral pangandusele, sh olukorrad, kus:
- i. ettevõtja kasutab omatava või arendatava vara rahastamiseks olulisel määral kontserni kuuluvate finantsinstitutsioonide või finantseerimisasutuste pakutavat rahastust; või
 - ii. ettevõtja tugineb oma tegevuses teatavatele pangatoodetele või -teenustele, mida pakuvad kontserni kuuluvad finantsinstitutsioonid või finantseerimisasutused. Need teenused peaksid hõlmama projektide finantsriskide hindamist, riskijuhtimist, nõuete täitmise tuge või muid teenuseid, mis näitavad ettevõtja suurt seotust ja sõltuvust.

Andmetöötlusteenuste osutamine

25. Vastavalt punktides 15–21 sätestatud üldkriteeriumidele tuleks andmetöötlusteenuste osutamist pidada panganduse abiteenuseks järgmistes näitlikes olukordades:
- a. see toetab pangandust, et tagada pangandustoimingute tõhus teostamine (nt pangandustoiminguid toetavate operatsioonisüsteemide arendamine ja/või hooldamine); selliste andmetöötlusteenuste osutamist kontserni teistele abiettevõtjatele tuleks samuti käsitada kaudselt pangandust toetavana;
 - b. see täiendab pangandust, näiteks pangandustoodete või -teenuste täiustamise, neile lisaväärtuse andmise või nende täiendamise kaudu; sellega seoses tuleks arvesse võtta süstemaatilisi ristmüügitavasid ja ühiseid turustuskanaleid; või
 - c. see tugineb olulisel määral pangandusele, näiteks kui andmetöötlusteenused tuginevad olulisel määral pangandustegevusest saadud või sellega seotud andmetele (nt klientide makseandmete analüüsi pakkumine).

4.4. Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 18 alapunkti c kohaselt alapunktides a ja b osutatud tegevustega sarnaste tegevuste kindlaksmääramine

26. Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 18 alapunkti c kohaldamisel peaksid pädevad asutused teatama EBA-le viivitamata tegevusest, mida võib pidada alapunktides a ja b osutatud tegevustega sarnaseks, nimetades asjaomase tegevust

teostava ettevõtja ja selgitades, miks tema tegevust tuleks muu hulgas käesolevate suuniste alusel sarnaseks pidada.

27. EBA peaks kohaldama käesolevaid suuniseid, et teha kindlaks, kas punkti 26 kohaselt teatatud tegevus on sarnane määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 18 alapunktides a ja b osutatud tegevustega.

4.5. Abiettevõtja põhitegevus

28. Ettevõtjat tuleks käsitada määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 18 alapunktides a, b või c nimetatud tegevuste põhitegevusena teostajana, kui need tegevused kokku katavad vähemalt 50% mis tahes järgmisest näitajast:
- a. ettevõtja varad tema individuaalse olukorra alusel;
 - b. ettevõtja tulud tema individuaalse olukorra alusel;
 - c. ettevõtja töötajad tema individuaalsele olukorra alusel.
29. Tegevust tuleks käsitada ettevõtja põhitegevusena isegi juhul, kui ükski punktis 28 sätestatud künnistest ei ole täidetud, kuid seda on võimalik pädevat asutust rahuldaval viisil juhtumipõhiselt kindlaks teha.